

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
STOWARZYSZENIA**

**BIURO OBSŁUGI RUCHU INICJATYW
SPOŁECZNYCH BORIS**

W 2012 R.

Spis treści:

- I. Cele i najważniejsze osiągnięcia BORIS
- II. Wsparcie organizacji pozarządowych
- III. Partnerskie Mazowsze
- IV. Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju
- V. Współpraca krajowa i zagraniczna
- VI. Struktura BORIS w 2012 r.

WARSZAWA, MARZEC 2013

I. CELE I NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA BORIS

Działające od 1992 r. Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS jest niezależnym stowarzyszeniem wspierającym wszelką aktywność obywatelską, w tym organizacje **pozarządowe oraz inicjatywy społeczne, w działaniach na rzecz dobra publicznego**. Naszym celem jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych dzięki odpowiedniemu wykorzystaniu możliwości i sił tkwiących w społeczeństwie. Działania opieramy o zasady partnerstwa, współpracy i wzajemnego poszanowania. Uważamy, że państwo powinno włączać się tylko w te działania, z którymi zorganizowane grupy obywateli sobie nie radzą. Dlatego mottem naszej działalności jest zasada: ***Tak mało państwa, jak to możliwe - tak dużo, jak to konieczne.***

Swoją misję wspierania aktywności obywatelskiej BORIS traktuje szeroko i kompleksowo, dlatego od początku naszego istnienia inicjowaliśmy lub też współtworzyliśmy duże ogólnopolskie projekty sieciowe wypracowujące nowe modele i metody działania. Pomagaliśmy przy tworzeniu m. in. Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, systemu Biur Porad Obywatelskich, Funduszy Lokalnych, Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych. Powołaliśmy pierwsze Centrum Wolontariatu w Europie Środkowo-Wschodniej, zainicjowaliśmy program Centrów Aktywności Lokalnej oraz Federację Organizacji Służebnych MAZOWIA. Zajmujemy się aktywizacją obywateli do wspólnego działania, pomagamy wdrażać programy samopomocowe, aktywnie wspieramy powstawanie Partnerstw Lokalnych oraz podmiotów ekonomii społecznej. Jesteśmy również aktywni w sferze ewaluacji programów społecznych.

Pomagamy wielu liderom budować swoje organizacje, tworzyć programy współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją samorządową, integrować trzeci sektor, wspierać powstawanie koalicji do rozwiązywania różnych problemów.

II. WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Jednym z głównych zadań realizowanych przez BORIS jest wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych. W wyniku prowadzonych przez BORIS konsultacji, szkoleń, działalności informacyjnej oraz innowacyjnych programów w wielu lokalnych społecznościach organizacje pozarządowe coraz lepiej odpowiadają na potrzeby swojego otoczenia oraz opracowują programy będące wyzwaniem zarówno dla organizacji, jak i dla całej społeczności lokalnej.

Stołeczne Centrum Współpracy Obywatelskiej

Celem działania Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej jest zwiększenie aktywności warszawskich organizacji niezależnych i inicjatyw obywatelskich w ich samodzielnym rozwiązywaniu problemów na rzecz zwiększania, jakości życia mieszkańców Warszawy. W 2012 r. program SCWO był w 95% dofinansowany przez Urząd m. st. Warszawy.

Idea Stołecznego Centrum Współpracy Obywatelskiej powstała dzięki współpracy Pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych w Warszawie, Komisji Dialogu Społecznego i Stowarzyszenia BORIS. Centrum działa od listopada 2008, prowadzone jest przez

Stowarzyszenie BORIS, jednakże przy realizacji zadań aktywnie współpracują największe warszawskie organizacje wsparcia:

- Stowarzyszenie Centrum Aktywności Lokalnej CAL,
- Federacja Centrum Szpitalna,
- Fundacja Bank Żywności SOS,
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego,
- Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA.
- Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu

Główne działania SCWO to informacja, szkolenia i doradztwo z zakresu:

- tworzenia i zarządzania organizacją pozarządową,
- aspektów prawnych działania organizacji pozarządowych,
- aspektów księgowo-finansowych działania organizacji,

a także animacja społeczna, budowanie sieci współpracy i partnerstw. W ramach SCWO prowadzony był także inkubator dla organizacji pozarządowych oraz bezpośrednio szkolenia dla organizacji działających w Komisjach Dialogu Społecznego. Projekt SCWO wspierał także rozwój Ruchu Sąsiedzkiego w Warszawie.

W 2012 roku udało nam się osiągnąć następujące rezultaty:

MIĘKKIE

- **wzrosła wiedza i umiejętności przedstawicieli warszawskich organizacji pozarządowych (w tym działających w ramach Komisji Dialogu Społecznego) z zakresu zakładania i zarządzania organizacją pozarządową oraz współpracy z wolontariuszami;**

80% uczestników szkoleń i spotkań specjalistycznych zadeklarowało nabycie wiedzy i umiejętności

- **zwiększyła się aktywność warszawskich organizacji niezależnych i inicjatyw obywatelskich w ich samodzielnym rozwiązywaniu problemów na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców Warszawy;**

powstały rekomendacje, po spotkaniach grup wsparcia, potrzebnych zmian ułatwiających funkcjonowanie warszawskich organizacji

przynajmniej 12 organizacji zaangażowało się w działania w ramach partnerstw lokalnych

50% organizacji objętych programem Warszawskiej Akademii Wolontariatu zatrudniło minimum jednego wolontariusza

- **nastąpiła poprawa wewnętrznych procedur zarządczych w organizacjach pozarządowych**

10 % osób korzystających z poradnictwa i konsultacji w ramach SCWO zadeklarowało poprawę wewnętrznych procedur

w 30 organizacjach funkcjonuje co najmniej 1 z dokumentów regulujące wewnętrzne procedury (Regulamin wewnętrzny, Zakładowa Polityka Finansowa, Plan pracy, instrukcja obiegu dokumentów, struktura organizacyjna)

- **rozwinął się dialog i partnerskie relacje pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Warszawy.**

zostało wspartych 7 partnerstw lokalnych na terenie Warszawy

PRODUKTY

- raport z ewaluacji działań SCWO;
- został stworzony model partnerstwa działającego na terenach rewitalizowanych w Warszawie (opisany w podręczniku/poradniku)
- został wydany poradnika „Partnerska Warszawa. Doświadczenie Rozwoju Lokalnego w Praktyce”.

TWARDE

Nazwa wskaźnika	Liczba planowana	Liczba osiągnięta w okresie sprawozdawczym	Uwagi
Ilość godzin dostępności specjalistów ds. poradnictwa	1920	1920	
Ilość organizacji korzystających z porad	50	200	
Ilość przeprowadzonych godzin szkoleniowych w ramach SCWO	80	104	Zwiększona liczba szkoleń była odpowiedzią na zapotrzebowanie organizacji szczególnie w zakresie przygotowania się do działalności ekonomicznej. Postanowiono też zorganizować dodatkowe szkolenie zamiast jednego spotkania specjalistycznego. Trzeba więcej czasu na omówienie kwestii ekonomizacji niż 3 godz.
Ilość przeprowadzonych spotkań	4	3	Przeprowadzono w

specjalistycznych			zamian za to jedno dodatkowe szkolenie, gdyż omówienie tematu spotkania nie zmieściło się w ramach 3-4 godzin
Ilość przeprowadzonych seminariów dla partnerstw	3	6	
Ilość przeprowadzonych spotkań edukacyjnych dla partnerstw	10	27	
Ilość przeprowadzonych dni szkoleniowych dla partnerstw	6	6	
Ilość przeprowadzonych seminariów w ramach Akademii Inicjatyw Sąsiedzkich	7	8	
Ilość osób objętych wsparciem w ramach AIS	120	150	
Liczba organizacji objętych działaniami Inkubatora	14	16	
Liczba przeprowadzonych godzin szkoleniowych w ramach Inkubatora	76	76	
Liczba godzin dostępności superwizora w ramach Inkubatora dla organizacji pozarządowych	140	140	
Liczba przeprowadzonych seminariów w ramach Inkubatora	14	14	
Liczba osób korzystających z zasobów technicznych Inkubatora	200	200	
Ilość godzin udzielonych konsultacji w ramach Warszawskiej Kuźni Umiejętności	120	120	
Ilość przeprowadzonych godzin szkoleniowych w ramach WKU	80	80	
Ilość przeprowadzonych spotkań grup wsparcia	24	24	
Ilość osób objętych działaniami w ramach Warszawskiej Akademii Wolontariatu	30	35	
Ilość przeprowadzonych dni szkoleniowych WAW	6	12	6 szkoleń 2 dniowych
Ilość przeprowadzonych godzin superwizji WAW	120	120	
Ilość przeprowadzonych dni szkoleniowych dla przedstawicieli Komisji Dialogu Społecznego	10	10	(2 spotkania o 4 godziny liczone za 1 dzień szkoleniowy)

Q jakości sektora pozarządowego na Mazowszu – system wspierania i certyfikowania działalności i usług centrów wspierających.

Projekt „*Q jakości sektora pozarządowego na Mazowszu – system wspierania i certyfikowania działalności i usług centrów wspierających*” zakłada wsparcie i profesjonalizację działania lokalnych organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich poprzez podniesienie **adekwatności usług, jakości działania** istniejących centrów wsparcia i powołanie nowych organizacji prowadzących działania wspierające. W ramach projektu zostaną **podniesione kompetencje kadry** centrów wsparcia prowadzącej działania informacyjne, doradcze, szkoleniowe. Umożliwi to poprawę jakości usług. Dzięki **wsparciu** także **pełnomocników ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi** zostanie ułatwiony dostęp do podstawowego wsparcia dla małych, lokalnych organizacji.

Mocny nacisk zostanie położony na **upowszechnienie idei aktywności obywatelskiej i wsparcie inicjatyw obywatelskich i grup nieformalnych** w ramach miesiąca aktywnych społeczności na Mazowszu.

III. PARTNERSKIE MAZOWSZE

BORIS jest jedną z nielicznych organizacji pozarządowych, która od wielu lat realizuje z powodzeniem programy wspierające rozwój Mazowsza. W 2012 r. BORIS opierał swoje działania na obszarze województwa mazowieckiego na modelu pracy pod nazwą PARTNERSKA GMINA.

Model Gminy Partnerskiej

Z wieloletnich doświadczeń animacji lokalnej Stowarzyszenia BORIS wyłania się prosty i zrozumiały – co nie znaczy że łatwy do wdrożenia – model funkcjonowania wspólnoty samorządowej otwartej na inicjatywę mieszkańców i procesy partycypacyjne. To model Gminy Partnerskiej, na który składają się trzy fundamentalne elementy:

- autentycznie zainteresowana i aktywnie wspierająca rozwój społeczny władza samorządowa;
- funkcjonowanie szerokiego partnerstwa lokalnego o charakterze społecznym;
- budowanie stowarzyszeń, koalicji i grup zadaniowych na poziomie wsi i sołectw (osiedli, rejonów, dzielnic – w miastach).

Autentycznie zainteresowana i wspierająca rozwój społeczny władza samorządowa

Mieszkańcy aktywni i działający w różnych grupach powinni być zachęceni i wspierani przez swoje władze. Jednak dość często można zauważyć, że samorząd lokalny swoją nadmierną aktywnością niejako „wyczerpuje” przestrzeń do oddolnej aktywności samych mieszkańców. Lokalni władarze często nie są zainteresowani budowaniem „żywej tkanki” współpracy i w takich gminach odczuwa się brak siły napędowej, chęci do edukacji i poznawania doświadczeń innych. Ludzie nie widzą potrzeby zmiany, bo „dobrze jak jest” i „zawsze tak było i było dobrze”. Na szczęście, te zaległości ostatnich 20 lat powoli się zmieniają, władze lokalne dostrzegają już wartość z posiadania na swoim terenie nietuzinkowych ludzi, którym się coś chce. Ten proces otwierania się na wewnętrzną energię samej wspólnoty musi być jednak wzmocniony odpowiednimi narzędziami. Gmina, która jedynie deklaruje wsparcie społeczników, lecz nie oferuje aktywnie i skutecznie takiej pomocy, nie osiągnie oczekiwanych rezultatów.

W modelu Gmina Partnerska edukuje się, a następnie planuje zastosowanie i ostatecznie stosuje zróżnicowane narzędzia wspierające lokalny rozwój społeczny. Należą do nich konkursy ofert dla organizacji, dotacje pozakonkursowe, dobrze zainwestowane w działania społeczne fundusze sołeckie, uruchomienie z mieszkańcami inicjatywy lokalnej, tworzenie nowych instytucji społecznych – partnerstw lokalnych, stowarzyszeń rozwoju wsi, kół gospodyń wiejskich – i infrastruktury społecznej (wielofunkcyjna remiza bądź wiejski dom kultury, centrum integracji mieszkańców lub dom sąsiedzki, świetlica wiejska, klub osiedlowy).

Planowanie i stosowanie tych narzędzi musi przebiegać w ścisłej współpracy i dialogu z lokalnymi liderami, aktywnymi mieszkańcami, społecznie zaangażowanymi przedsiębiorcami, kierownikami placówek publicznych, przedstawicielami lokalnych stowarzyszeń i innych organizacji. Tylko przy otwartej i systematycznej komunikacji można zaplanować wydatki projektowe i inwestycyjne z budżetu gminy, które nie będą tylko corocznym rytuałem sfinansowania „tego co zwykle”, ale dobrze przygotowaną długofalową inwestycją społeczną w nowy rodzaj zadania, rozwój lokalnego stowarzyszenia, zaadaptowanie zdewastowanego budynku na potrzeby spotkań grup mieszkańców. Gmina Partnerska to gmina nie tyle wyczekująca i udzielająca moralnego wsparcia (często gmina która po prostu „nie przeszkadza”), ile gmina proaktywna, inspirująca do działania swoich mieszkańców, rozumiejąca swoją rolę i miejsce w procesach rozwojowych.

W modelu Gminy Partnerskiej aktywna postawa władz wyraża się również w tym, że swoje działania służące rozwojowi społecznemu i rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości społecznej wzmacnia formalnym porozumieniem z organizacją wspierającą – w przypadku Mazowsza ze Stowarzyszeniem BORIS, wprowadzającym od prawie 20 lat w sposób organiczny i systemowy innowacyjne mechanizmy zmian społecznych w regionie i kraju. Porozumienie o współdziałaniu na rzecz lokalnego rozwoju zawarte w postaci pisemnej pomiędzy Gminą a Stowarzyszeniem wzmacnia zdolność absorpcji pomocy oferowanej władzom lokalnym z zewnątrz. Taka formalna zachęta do współpracy i gotowość do zderzenia się różnych opinii i pomysłów może przynieść gminie i jej mieszkańcom sukces w postaci wygranego wniosku o dotację ze źródeł pozabudżetowych, pozyskanie sojusznika w postaci ogólnokrajowego programu, czy organizacji prowadzącej duże projekty edukacyjne.

Funkcjonowanie szerokiego partnerstwa lokalnego o charakterze społecznym

Istotnym elementem modelu Gminy Partnerskiej jest uczestnictwo w zarządzaniu procesami rozwojowymi różnych lokalnych grup, środowisk i instytucji. Dyskusja i analiza sytuacji społecznej gminy, definiowanie jej problemów i wyzwań, określanie możliwych rozwiązań i szukanie wewnętrznych i zewnętrznych zasobów może dokonywać się wyłącznie w formule

szeroko rozumianego partnerstwa wielu podmiotów i aktywnie działających mieszkańców. Współpracę taką warto rozpoczynać od poznawania się przy okazji organizacji wspólnych wydarzeń, stopniowo przechodząc do coraz bardziej angażujących i długofalowych przedsięwzięć.

Partnerstwami mogą być zatem inicjatywy mieszkańców na rzecz wybudowania boiska, koalicje wokół problemów bezpieczeństwa, stowarzyszenia osób niepełnosprawnych, Lokalne Grupy Działania, czy po prostu lokalne partnerstwa z udziałem przedstawicieli gminy, instytucji samorządowych (szkoła, ośrodek pomocy społecznej), lokalnego biznesu (właściciel stacji benzynowej, sklepikarz, kowal-artysta) i aktywnych grup mieszkańców. Na Mazowszu rozwija się z sukcesem idea Partnerstw Lokalnych, działających w oparciu o wspólny regulamin i deklarację udziału partnerów. Grupy takie, istniejące zarówno w niewielkich gminach wiejskich, jak i w stolicy, wspierają się nawzajem w ramach Sieci Partnerstw Lokalnych przy Stowarzyszeniu BORIS.

W takim partnerstwie ważne jest to, że każdy może mieć jakiś pomysł, projekt i może go zrealizować z innymi chętnymi osobami. Doświadczenia innych partnerstw pokazują, że wspólnie robiąc 'małe' rzeczy (organizując wspólnie festyn) dochodzą do 'większych' projektów (budowanie systemowej pomocy dziecku). Współpraca i nowe pomysły mogą też zaowocować wspólnymi projektami finansowanymi ze środków zewnętrznych, pozagminnych.

Istotne w funkcjonowaniu takich Partnerstw Lokalnych jest respektowanie podstawowych zasad, ułatwiających ich uczestnikom (partnerom) angażowanie się w ich działania. Należą do nich zasada równości partnerów (wpływ na partnerstwo niezależny od pozycji społecznej czy zawodowej partnera), zasada dobrowolnego zaangażowania (szukanie wewnętrznych motywacji), zasada współdzielenia korzyści i porażek z innymi.

Partnerstwo ma ten unikalny atut, że w jednym miejscu, w jednej formule łączy mieszkańców i lokalne instytucje oraz władze samorządowe. Bez udziału formalnych przywódców społeczności (przedstawiciele urzędu, zarządu, wójta czy burmistrza), wszelkie wspólnie wypracowane plany czy podjęte decyzje mogą z łatwością zostać podważone lub zablokowane przez nieobecne w procesie ich ustalania władze samorządowe.

Budowanie stowarzyszeń, koalicji i grup zadaniowych na najniższym poziomie terytorialnym

Ostatnim elementem w modelu Gminy Partnerskiej jest istnienie na najniższym lokalnym poziomie zorganizowanych w grupy mieszkańców zaangażowanych społecznie. Mogą oni działać w swojej wsi, może to być teren niewielkiego osiedla czy rejonu w mieście. Doświadczenie podpowiada, że w przeciągu kilku lat inwestowania w rozwój społeczny jakkolwiek zmianę można skutecznie wprowadzić na obszarze ograniczonym do 1 kilometra kwadratowego w mieście lub konkretnego sołectwa na wsi. Na takim terytorium powinna istnieć niesformalizowana stała grupa aktywnych mieszkańców, koło gospodyń wiejskich lub klub rolnika, lokalne stowarzyszenie rozwoju wsi, partnerstwo lub koalicja zainteresowana zmianą i rozwojem swojej miejscowości.

Takie grupy zadaniowe powinny być umiejętnie wspierane przez gminne Partnerstwo z aktywnym udziałem władz samorządowych. Pomoc w opracowaniu i realizacji różnorodnych akcji i projektów przez takie grupy na wsiach czy na osiedlach jest kluczowym zadaniem dwu pozostałych komponentów Gminy Partnerskiej. Dzięki temu grupy takie mogą przygotowywać i wdrażać w swoich środowiskach pomysły związane z promocją przedsiębiorczości społecznej na wsi oraz aktywizacji mieszkańców terenów wiejskich (np. pomoc w zakładaniu kół gospodyń wiejskich, wiejskich klubów młodzieżowych lub seniora, dostępu do informacji i zasobów internetowych dla rolników i wiejskich przedsiębiorców, tworzenia projektów społecznych do POKL). Otrzymują przy tym wsparcie od władz, w rękach których leży możliwość

podejmowania decyzji, udzielania zezwoleń, ubiegania się o fundusze. Współpracują z nimi również inne środowiska - instytucje samorządowe (szkoły, biblioteki), społeczne (stowarzyszenia, fundacje, parafie) i biznesowe (lokalni przedsiębiorcy angażujący się w działania społeczne).

Model Partnerskiej Gminy był wdrażany w 2012 roku w Gminie Liw i Przasnysz. Możliwe to było poprzez realizację dwóch projektów finansowanych z UE w ramach działań pod nazwą Wiejski Inkubator Ekonomii Społecznej.

Mazowiecka Sieć Partnerstw Lokalnych

W związku z możliwością korzystania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej partnerstwa lokalne stają się atrakcyjnym narzędziem łączącym zasoby publiczne, prywatne i społeczne. Jednak jak każda instytucja społeczna wymagają one stałego wsparcia, pomocy specjalistycznej w rozwoju i edukacji ich uczestników, wsparcia w diagnozie problemów i tworzeniu programów zdolnych im przeciwdziałać. Bez stałej pomocy zewnętrznej partnerstwa często nie znajdują dość wewnętrznej siły, aby pokonać najtrudniejszy pierwszy okres swojego istnienia. Dlatego Stowarzyszenie BORIS oferuje na Mazowszu taką pomoc społecznościom lokalnym, które – przy inspiracji i konkretnej pomocy BORIS - zawiązały formalne Partnerstwa Lokalne:

- Liw k/Węgrowska (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Ziemi Liwskiej)
- Łomianki (Partnerstwo dla Łomianek)
- Pionki (Partnerstwo ARCHIPELAG)
- Słupno k/Płocka (Partnerstwo „Nasza 19”)
- Krasnosielc (Partnerstwo na rzecz rozwoju Ziemi Krasnosielckiej)
- Warszawa-Mokotów (Partnerstwo dla Mokotowa, Moje Sielce, Moje Wierzbno)
- Michałowice (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Michałowice OGNIWO)
- Sochaczew (Partnerstwo „Teraz Sochaczew”)
- Powiat Żyrardowski (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego)
- Piaseczno (Partnerstwo Doliny Jeziorki)
- Myszyniec (Partnerstwo dla Rozwoju Ziemi Myszynieckiej)
- Różan (Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Ziemi Różańskiej)
- Partnerstwo na Rzecz Ostrołęckiego Centrum Organizacji Pozarządowych
- Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Baranowo
- Partnerstwo na Rzecz Rozwoju Gminy Przasnysz
- Partnerstwo na rzecz Gminy Czerwonka
- Partnerstwo na rzecz Gminy Długosiodło

Partnerstwa te w okresie 2006-2010 powstały z inicjatywy i przy wsparciu merytorycznym i organizacyjnym Stowarzyszenia BORIS oraz dofinansowaniu ze strony Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (program ROEFS), Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz środków Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej i Wojewody Mazowieckiego.

W 2012 r. celem ogólnym działań BORIS było wsparcie funkcjonowania Partnerstw Lokalnych funkcjonujących na terenie Województwa Mazowieckiego oraz lokalną i regionalną promocję ich działalności i osiągnięć. Cel ten został zrealizowany poprzez świadczone Partnerstwom Lokalnym przez BORIS informacje i konsultacje, szkolenia stacjonarne i wyjazdowe oraz organizację lokalnych seminariów nt. metody partnerstw i wojewódzkiej konferencji

(Mazowieckie Forum Partnerstw Lokalnych). Ponadto prowadzono internetowy serwis partnerstwa.boris.org.pl.

Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego w Ostrołęce

BORIS od początku 2005 r. realizuje program ROEFS, którego celem jest zwiększenie umiejętności potencjalnych projektodawców EFS do przygotowania i wdrażania projektów, w szczególności partnerskich. W 2011 r. Stowarzyszenie pomagało potencjalnym projektodawcom Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Ostrołęki i kilku okolicznych powiatów – organizacjom pozarządowym, jednostkom administracji publicznej, przedsiębiorcom.

W trakcie siódmej edycji programu w 2012 roku Stowarzyszenie BORIS zrealizowało takie działania, jak szkolenia ogólne i specjalistyczne, doradztwo, wizyty monitorujące proces wdrażania przez beneficjentów projektów POKL, promocja projektu (strona www, ogłoszenia w prasie, udział w wydarzeniach lokalnych, dystrybucja materiałów informacyjnych). Istotnym aspektem pracy ROEFS była pomoc w pracach partnerstwa działających w regionie.

Szkolenia w ramach Regionalnego Ośrodka EFS prowadzone były w modułach jedno lub dwudniowych. Jeden moduł trwał 8 godz. szkoleniowych. Wśród tematów było m.in. „Elementarz EFS”, „Rusz głowa – od pomysłu do projektu”, „Stosuj procedury”, „Przedsiębiorczość społeczna”, „Zarządzanie organizacją”, „Ewaluacja w projekcie EFS”, „Zarządzanie finansami w projekcie”, „Zamówienia publiczne” oraz „Pomoc publiczna”. Wszystkie szkolenia prowadzone były przez certyfikowanych trenerów metodą warsztatową. Fakt, że te same osoby brały udział w kilku oferowanych przez BORIS szkoleniach i że instytucje przysyłały nawet po kilku swoich pracowników świadczy z jednej strony o wysokiej, jakości tych szkoleń, z drugiej zaś o potrzebie wiedzy po stronie beneficjentów EFS.

Poradnictwo w ramach programu prowadzone było zarówno w siedzibie ROEFS w Ostrołęce, jak i w formie konsultacji wyjazdowych. Usługi świadczone przez punkt poradniczy obejmowały doradztwo w zakresie:

- pomocy w wypracowaniu koncepcji projektowych,
- pomocy w przygotowaniu projektu,
- pomocy w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego,
- inspiracji i pomocy w zakresie tworzenia partnerstw projektowych
- pomocy przy organizacji struktury zarządzania projektami z EFS

więcej informacji na stronie: ostroleka.roefs.pl

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Głównym celem naszego ośrodka jest **wspieranie** osób, grup nieformalnych i organizacji, które zamierzają łączyć zaangażowanie społeczne z działalnością ekonomiczną. Ekonomię społeczną traktujemy w możliwie szeroki sposób, włączając w to również miękkie, animacyjne działania tworzące grunt dla kapitału społecznego i społecznej przedsiębiorczości.

W naszym ośrodku pomagamy precyzować pomysły i przekuć je w konkretne działania. Wspieramy w kwestiach merytorycznych, formalnych i organizacyjnych. Przekazujemy wiedzę

o tym jak założyć i sprawnie zarządzać stowarzyszeniem, fundacją, spółdzielnią (lub innym podmiotem ekonomii społecznej), a także jak prowadzić w ich ramach działalność ekonomiczną.

Wsparcie, które można uzyskać w ośrodku zostało podzielone, ze względu na tematykę i zakres, w następujący sposób:

- 1) **PORADNIA** czyli codziennie otwarty punkt poradniczy, w którym można uzyskać odpowiedzi na wszelkie pytania związane z szeroko rozumianą ekonomią społeczną.
- 2) **USŁUGI KSIĘGOWE I PRAWNE** dla wybranych podmiotów ekonomii społecznej – stowarzyszeń, fundacji, spółdzielni i innych organizacji.
- 3) **SZKOLENIA** poświęcone szczegółowym zagadnieniom ekonomii społecznej – ponad dwadzieścia różnorodnych szkoleń każdego roku.
- 4) **WIEJSKI INKUBATOR EKONOMII SPOŁECZNEJ** czyli zamknięte szkolenia, konsultacje, wyjazdy studyjne prowadzone na terenach wiejskich województwa mazowieckiego.

Głównym zadaniem **Wiejskiego Inkubatora Ekonomii Społecznej** jest wspieranie lokalnych społeczności w tworzeniu **długofalowych planów przedsiębiorczości i integracji społecznej**. Poprzez roczny cykl szkoleń, działań animacyjnych, spotkań z ekspertami, wizyt studyjnych – pomagamy mieszkańcom i lokalnym liderom w określeniu głównych celów rozwoju ich społeczności, szans i zagrożeń oraz sposobów ich realizacji.

Z naszego doświadczenia wiemy, że aby lokalne społeczności mogły się rozwijać a lokalni animatorzy mogli wykorzystać narzędzia zdobyte dzięki naszemu wsparciu potrzebny jest **sprzyjający i wspierający Urząd Gminy**. Dla tego ściśle współpracujemy z lokalnym samorządem proponując wdrożenia opracowanego przez nas modelu Partnerskiej Gminy.

Model Partnerskiej Gminy określa ogólne cele i zasady współpracy między lokalnymi aktorami (mieszkańcy – animatorzy – liderzy – lokalne partnerstwa – władze samorządowe) oraz ich rolę w rozwoju lokalnej społeczności, kapitału społecznego i ekonomii społecznej.

Każdego roku wybieramy gminy, w których pracujemy **z pięcioma miejscowościami, lokalnym partnerstwem gminnym** (jeśli takie nie funkcjonuje to pomagamy je zakładać) oraz **Urzędem Gminy**.

Zwieńczeniem pracy jest **partycypacyjne tworzenie gminnego Programu Rozwoju Przedsiębiorczości i Integracji Społecznej**.

Wiejski Inkubator Ekonomii Społecznej w 2012 roku to praca w gminie Przasnysz i Liw

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej zostało powołane w 2005 roku z inicjatywy kilku mazowieckich OPS oraz BORIS. Celem Forum jest: podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej w województwie mazowieckim; wymiana doświadczeń oraz poszukiwanie najskuteczniejszych rozwiązań realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej; prezentowanie opinii członków Forum, wobec innych instytucji i organizacji. Forum jest jednostką autonomiczną i nie posiada osobowości prawnej, a Stowarzyszenie BORIS jest jego koordynatorem.

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej liczy ponad 100 przedstawicieli OPS z Mazowsza stanowiąc sieć wsparcia, możliwość wymiany doświadczeń, dyskusji na nurtujące problemy. Jego obecny kształt jest wynikiem ciągłego udoskonalania pracy Forum i wychodzenia naprzeciw potrzebom, które wypływają z codziennych spraw i problemów pracowników socjalnych. Uczestników Forum łączy chęć podnoszenia poziomu i doskonalenia pracy oraz kreślenia nowego obrazu pracownika socjalnego. Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej jest sukcesem wszystkich Ośrodków Pomocy Społecznej, tworzących to nieformalne ciało, choć bez wątplenia istotną rolę pełni w pracy Forum wybrany przez uczestników Zarząd. Członkowie Zarządu spotykają się raz na 3 miesiące w celu omówienia bieżących spraw, jak i wypracowania stanowiska Forum w różnych obszarach pomocy społecznej.

Co miesiąc odbywają się spotkania edukacyjne, na które zapraszani są eksperci z dziedzin będących szczególnym przedmiotem zainteresowania kierowników i dyrektorów OPS. W 2012 r. przedstawiciele jednostek pomocy społecznej zapoznawali się m. in. z następującymi tematami:

- Kampania medialna oraz kontakty OPS z mediami;
- Projekty systemowe OPS;
- Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny;
- Zamówienia publiczne;
- Wspieranie rodziny – piecza zastępcza;
- Zamówienia poniżej 14000 euro w OPS – procedury, praktyka;
- Rola Asystenta rodziny w OPS;
- KPA w OPS;
- Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Więcej informacji znajduje się na stronie: mfops.boris.org.pl

Mazowieckie Forum Środowiskowych Domów Samopomocy

Mazowieckie Forum Środowiskowych Domów Samopomocy powstało w grudniu 2008 roku, dzięki inicjatywie członków-założycieli reprezentujących Środowiskowe Domy Samopomocy typu A, B i AB z terenu woj. mazowieckiego, działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Forum jest organizacją otwartą dla wszystkich zainteresowanych podnoszeniem poziomu i doskonaleniem funkcjonowania oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin na Mazowszu, wymianą doświadczeń oraz poszukiwaniem najskuteczniejszych rozwiązań realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

W 2012 roku w ramach Forum realizowany był – sfinansowany ze środków POKL - projekt „Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Inicjatyw Ekonomii Społecznej”.

Więcej informacji znajduje się na stronie: mfsds.boris.org.pl

IV. POZARZĄDOWA AGENCJA EWALUACJI I ROZWOJU

Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju jest programem Stowarzyszenia BORIS zainicjowanym w 1996 roku. Program jest adresowany do liderów organizacji pozarządowych, sponsorów, grantodawców. Głównym celem Pozarządowej Agencji Ewaluacji i Rozwoju jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie, dzięki zastosowaniu monitoringu i ewaluacji jako podstawowych narzędzi podnoszenia jakości usług i działań społecznych.

W ramach agencji realizowane są:

- ewaluacje zewnętrzne na rzecz podniesienia jakości usług i projektów społecznych realizowanych w Polsce,
- edukacja w zakresie samodzielnego przeprowadzania ewaluacji swojej pracy
- tworzenie innowacyjnych narzędzi do ewaluacji i samoewaluacji
- promocja ewaluacji i monitoringu, ze szczególnym uwzględnieniem sektora pozarządowego

Na przestrzeni 14 lat swojej działalności Agencja przeprowadziła lub współrealizowała 42 badania ewaluacyjne. Należały do nich między innymi badania takich przedsięwzięć jak: „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej”- projekt realizowany przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, „Program Rozwojowy Politechniki Warszawskiej”, współfinansowany z PO KL, Partnerstwo EQUAL „Agenda Bezdomności” i wiele innych.

Od 2004 roku PAEiR włączyła się w badania skuteczności i efektywności wydatkowania w Polsce środków unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Przeprowadziła szereg ewaluacji projektów finansowanych z EFS, m.in.

- ✓ Ewaluacja projektu systemowego pt. „Znaleźć najlepszego” realizowanego w ramach *Poddziałania 6.1.2 Wsparcie wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych*, PO KL.
- ✓ Ewaluacja szkoleń pilotażowych w zakresie dialogu społecznego, realizowanych w ramach projektu systemowego *Poprawa systemu dialogu społecznego oraz wzmocnienie instytucji i uczestników dialogu społecznego (Działanie 5.5, PO KL)*.

Agencja była także wykonawcą badań na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie badania stopnia wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w Polsce, m.in. - „Ocena stopnia realizacji celów V Priorytetu PO KL w kontekście tematyki i jakości wdrażania realizowanych projektów”.

Agencja jako jeden z niewielu podmiotów badawczych specjalizuje się w ewaluacji wdrażania zasady równości szans i zasady równości płci w działaniach

publicznych – brała udział m.in. w badaniu Wdrażania zasady równości szans w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej.

W 2012 roku Agencja skupiła się na ewaluacji projektów:

- „Biznes-innowacje – ngo- BINGO” – projekt innowacyjny POKL dla Centrum PISOP w Lesznie
- „Mazowieckie Laboratorium Innowacji Społecznej” projekt POKL dla Stowarzyszenia CAL w Warszawie
- „Standardy sieci” projekt POKL dla Forum Darczyńców Warszawa

V. WSPÓŁPRACA KRAJOWA I ZAGRANICZNA

W 2012 r. przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS aktywnie współpracowali i wspierali działania kilku znanych polskich organizacji pozarządowych: Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu (1 członek Zarządu), Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia (członek Rady Fundacji), Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych (2 osoby w Radzie Superwizorów, jednak osoba w Komisji Certyfikacyjnej), Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT (członek Zarządu), Federacja Organizacji Służebnych MAZOWIA (członek Zarządu), Fundacja Bank Żywności SOS w Warszawie (członek Rady Fundacji).

Przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS uczestniczą w Komisji Dialogu Społecznego ds. Organizacji Wspierających. Przedstawicielka BORIS była w 2012 r. członkinią Warszawskiej Rady Pożytku Publicznego.

Przedstawiciele Stowarzyszenia BORIS są też aktywnymi członkami dwóch ważnych ciał związanych z wdrażaniem funduszy europejskich, a mianowicie Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki na Mazowszu oraz Krajowej Sieci Tematycznej „Integracja i rynek pracy”.

VI. STRUKTURA BORIS W 2012

BORIS od 1992 r. działało jako fundacja, a w 1999 r. zespół BORIS podjął decyzję o utworzeniu stowarzyszenia, aby kontynuować dotychczasową misję fundacji. Stowarzyszenie BORIS zostało zarejestrowane 12 marca 1999 (obecnie pod numerem KRS 0000149445). Na koniec 2012 r. władze Stowarzyszenia stanowili:

Prezes Zarządu – Paweł Jordan
Członek Zarządu – Dorota Pieńkowska
Członek Zarządu – Magdalena Krajewska

Dyrektor BORIS – Joanna Krasnodębska

Stowarzyszenie prowadzi – obok działalności statutowo nieodpłatnej – również działalność gospodarczą w zakresie:

- wydawanie książek, broszur i podobnych publikacji
- organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych
- doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
- kierowanie w zakresie działalności społecznej